

BARTOŁOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZKEJ FARNOSTI

ROČNÍK I.

Číslo 1

r. 1993.

cena 3.-SK

FARSKÝ KOSTOL A JEHO DEJINY

Farský kostol zasvätený apoštolovi Bartolomejovi bol postavený v gotickom slohu koncom 14. storočia. V poslednej tretine 15. storočia bola znova zaklenutá svätyňa. V prvej polovici 17. stor. ho rozšírili o murované empory a chór barokovo doplnili. Oprava sa uskutočnila na prelome nášho storočia.

Loď je zaklenutá valenou klenbou, poschodová sakristia, južná kaplnka a svätyňa klenbou rebrovitou. Vo svätyni sa nachádza gotické výklenkové pastogorium s neskorogotickými mriežkami. Veža kostola je stupňovite prestavaná. Zvony pochádzajú z rokov 1451, 1504, 1728, V interiéri sa nachádza renesančná krstiteľnica z roku 1696, barokové plastiky zo začiatku 16. storočia. Monštrancia je z roku 1510. Pred kostolom sa nachádza Mariánsky stĺp z roku 1693 - opravený roku 1862 a na Námestí slobody stojí barokový Trojičný stĺp z roku 1740. V roku 1991 tento kostol po generálnej oprave vysvätil banskobystrický biskup Msgr. Rudolf Baláž.

Z D E J ' f N C I R K V I

Životopis sväteho otca Júna Pavla II.

Ján Pavol II. sa narodil ako druhý syn podporučíka Karola Wojtylu 18. mája 1920. Detstvo prežil na úpätí Beskýd nedaleko Krakowa. Ako deväťročnému mu zomrela matka. O štyri roky neskôr zomrel jeho brat Edmund, ktorý sotva doštudoval medicínu. Bol to koniec radosti bezstarostného detstva. Jasná hlava, nezvyčajné schopnosti, vynikajúca pamäť - to boli dôvodové Karola Wojtylu. Už na gymnáziu často diskutoval s učiteľmi o tom, čo číta, nad čím rozmyšľal. Na všetko si nášiel čas. Hrával futbal, rád sa lyžoval, písal básne a hral ochotnícke divadlo. Bol hlbokým verejcom a aktívne sa zúčastňoval na živote miestnej farnosti. Po skončení gymnázia začal študovať filológiu. Skončil však len jeden semester, pretože vypukla 1. svetová vojna. Začal pracovať v chemickej továrni. Pracoval v jej kameňolome. Rok 1941 priniesol Karolovi ďalšie neštastie. Zomrel mu otec, posledný blízky človek. Mladý muž sa rozhodol zmeniť cestu svojho života. Začal navštevovať prednášky teologickej fakulty. Cez deň práca v kameňolome, v noci nekonane vysedávanie nad knihami a ešte divadlo hrajúce v ilegalite. Keď v roku 1946 skončil Wojtyla univerzitu, odcestoval na 2 roky do Ríma. Neskôr študoval vo Francúzsku, v Belgicku a Holandsku. V roku 1948 dostal farnosť v malej dedinke nedaleko Krakowa a o 10 rokov sa stal najmladším biskupom. V roku 1963 dostal hodnosť arcibiskupa a o 4 roky najvyšší duchovný titul - kardinála.

16. októbra 1978 dalekopisy tlačových agentúr vytukali správu číslo 1: Poľský kardinál Karol Wojtyla sa stal rímskym pápežom Jánom Pavlom II. Po nejakom spoznal Ján Pavla II. aj ten najzaostalejší kút planéty. Ved len za 11 rokov uskutočnil 44 cest. Na prvom mieste pápežovho učenia je človek a jeho práva: "Ak chcete zachovať svet, pamäťte na človeka", "Človek je vždy na prvom mieste", "Všetko pre človeka, všetko v mene človeka."

(Nabudúce: Atentát na Sv. Otca)

Kvíz:

1. V ktorom poľskom meste prežil detstvo Karol Wojtyla?

- a, Katowice
- b, Krakow
- c, Varšava

2. V ktorom roku sa Karol Wojtyla stal biskupom?

- a, 1948
- b, 1958
- c, 1963

3. Aké pápežské meno prijal Karol Wojtyla 16.10.1978 pri zvolení za pápeža?

- a, Ján XXIII.
- b, Ján Pavol II.
- c, Ján Pavol

Odpovede pošlite do 2 týždňov na adresu redakcie,
alebo hoďte do schránky farského kostola.

Spomienky na zosnulých k 1. výročiu smrti:

August 1992: Peter Borko, Pavel Humaj, František Tines, Jozef Berger, Vilim Vnučko, Mária Žáková, Ol'ga Ducká, Štefan Bugár, Antonín Novotný, Jozefína Špetková, Lukáč Čertík, Peter Černay, Hermína Pančíková, Jozef Babuka, Marta Freilachová, Mária Berecová.

"Odpočinutie večné daj im Pane..."

P I A R I S T I

Kto to vlastne piaristi sú?

Písal sa rok 1592. Mladý knáz Jozef Kalazanský (1556-1648) odišiel z poverenia biskupov do Ríma. Tam sa popri vybavovaní zverených úloh venoval i knázskemu apoštolskému. Zapájal sa do charitatívnej činnosti náboženských bratstiev a zvlášť sa venoval vyučovaniu katechizmu. Tako chodil z kostola do kostola a navštievoval rozličné mestské štvrte. Všade ho prekvapilo množstvo detí, ktoré behali opustené po rímskych uliciach a vyrastali tak v hmotnej, ako aj v duševnej a mravnnej biede. Rozhodoł sa pre ne niečo urobiť. V roku 1597 otvoril pri fare svätej Doroty v rímskom Zátibere (Trastevere) školu pre chudobné deti. Žiaci ani ich rodičia nemuseli za vyučovanie nič platiť. Bola to prvá škola tohto druhu v Európe. Horlivému knázovi sa darilo. Pripojili sa k nemu ochotní spoločníci a tak postupne vznikla reholná spoločnosť "nábožných škôl", ľudovo nazývaná piaristi (=Ordo scholiarum piarum - lat.). V roku 1617 ju schválil pápež Pavol V. ako kongregáciu s jednoduchými slubmi. O štyri roky neskôr ju Gregor XV. povýsil na reholu so slávnostnými slubmi. Piaristi sa usilovali, aby deti na ich školách doslávali nacaj kresťanskú náuku a výchovu. Preto starostlivo vyberali dobré školské príručky a bezchybnú literatúru na čítanie. Okrem toho viedli svojich chovancov k pravidelnému, náboženstvu životu spojenému s prijímaním sviatosti. Dobré výsledky tejto výchovy sa čoskoro ukázali a nové rehole sa začala šíriť v Taliansku a rýchlo prenikala do krajín Strednej Európy. Zásluhou mnchov sa uskutočnilo zredukovanie piaristickej rehole na jednoduché združenie bez slubov. (1646). Tako sa väčšina reholníkov rozšíria. Iba málo ostalo verných zakladateľovi. Povzbudzoval tých, čo zostali, k vytrvalosti a predpovedal nové potvrdenie rehole a jej budúci rozvoj. Zomrel 25. augusta 1648. Jeho predipoved sa splnila skoro po jeho smrti. V roku 1656 boli piaristi znova schválení ako reholná kongregácia a roku 1669 ako rád so slávnostnými slubmi. Duchovní synovia svätého Jozefa Kalazanského pôsobili aj na Slovensku. Prvý kláštor vznikol v Podolinci v roku 1642. Medzi ďalšími desiatimi, postupne vznikajúcimi kláštormi piaristov bol i nás prievidzský. Ten vznikol v roku 1665.

O nasledujúci rozhovor sme požiadali Pátra Jána Lichtnera, kaplána piaristického kostola:

Páter Ján, mohli by ste nám bližšie predstaviť osobnosť Františka Hanáka? Bol to jeden z najúspešnejších piaristických misionárov medzi protestantami na Spiši a Ponitri, rektor a spirituál. Pochádzal z Moravy. V Prievidzi sa zaslúžil o rozvoj piaristického kláštora a školy. Veľkú časť svojho života zasvätil misijnnej práci medzi protestantami. Je autorom niekoľkých spisov, niektoré z nich sa nachádzajú v knižnici piaristického kláštora. F. Hanák zomrel v Prievidzi 1.6.1710.

Kolko detí prijíme vaša škola k 1. septembru 1993?
Bude to 86 žiakov. Budú dve prvé a dve druhé triedy.

Plánujete aj výučbu cudzích jazykov?
Áno, budeme učiť nemecký a anglický jazyk.

Ako chcete rozšíriť školu v budúcnosti?

V školskom roku 1994/1995 chceme otvoriť 3. ročník. Ak Pán Boh dá, do budúcnosti plánujeme založiť piaristické gymnázium!

Nuž, čo dodať na záver? Snáď len "Nech sa ti darí, nová škola!"

Za rozhovor podávali M. Puvák a B. Svítok

Vážený čitateľ,
osláva sa Ti do rúk prvé číslo časopisu "Bartolomej". S jeho zrodom sa spája nádej, že posluží ako dielko mladých, predovšetkým mladým, no nielen im, ale nám všetkým. Toto prvé číslo je vlastne len nevyhnutným prejavom prvotného nadšenia, ktoré sa zmocnilo pára mladých farníkov, keď sa dopočuli, že sa takéto niečo chystá, nie kvôli konkurencieschopnosti, ani nie z márnivosti vyrovnáť sa iným farnostiam, ale naozaj iba z dobrého úmyslu osloviť Vás v lúdnym slovom, nejakou tou informáciou či nápadom, ktorý sa zrodí v mladých hlavách. Najcennejšie na tom je to, že svoji budú hútať a písat pre svojich.

A tak, "Bartolomej", keď si už začal, len s chutou a úspešne pokračuj. To ti hned na začiatku zo srdca všetci prajeme.

Jozef Hanák, dekan

MINIŠTRANTSKE OKIENKO
Výsledky miništrantského futbalu.

konaného dňa 26.6.1993 na ihrisku v Nedožeroch-Brezanoch. Bol to II.ročník o-putovný Pohár diecézy. Zahrali si tu i chlapci-miništranti farského a piaristického kostola v Prievidzi. Pri tomto miništrantskom turnaji bola i redakcia Bartolomej, ktorá pre časopis pripravila túto reportáž. Prinášame Vám výsledky stretnutí:

Skupina "A":

Prievidza-Nová Baňa 5:0
Zvolen-Partizánske 1:1
Martin-Prievidza 0:3
Žiar n/Hronom-N.Baňa 10:1
Nová Baňa-Martin 2:5
Žiar n/Hronom-Prievidza 4:0

Skupina "B":

Martin-Žiar n/Hronom 0:7
B.Bystrica-Brezno 4:0
Zvolen-Brezno 0:0
Partizánske-B Bystrica 1:2
B.Bystrica-Zvolen 4:1
Brezno-Partizánske 2:0

Žápas o 3.miesto : Prievidza-B.Bystrica 0:1
Finále : Brezno-Žiar n/ Hronom 6:5

Miništranti z Brezna sa tak stali majitelia putovného Pohára diecézy v roku 1993.

Srdečne blahoželáme!

A K O S O M S A S T A L M I N I Š T R A N T O M

Miništrovať som začal v roku 1989 na pohrebe. K miništrowaniu ma priviedli moji kamaráti. Od toho času miništrujem už dobré štyri roky. V našom kostole ma višetci poznajú. Ku miništrantskej službe nesmie byť hoci kto pripustený, pretože musí sa správať pri oltári dôstojne, slušne. Musí počúvať pokyny kňaza. K druhým miništrantom sa správa priateľsky. Ja sa musím tiež zodpovedať príkazom kňaza, aby som nič nepokazil. Keď som išiel na birmovku, stal som sa rytierom Pána Ježiša, lebo miništrant je ako vojak nášho Pána. A preto, chlapci, pridajte sa k nám. Prijímame vás radi medzi seba, aby ste mohli ohlasovať Božie slovo a slúžiť Ľenu Bohu, tak ako kňazi ohľásujú evanjelium a aby ste mali hlbšiu účasť na slávení božích tajomstiev. Odmenou za našu miništrantskú službu sú každoročne sa uskutočňujúce výlety.

Miroslav Vážan(14.r.)

S rodičmi som chodil do kostola. Keď som asi päť rokov, bratranec ma niekolkokrát zobrajal miništrovať. Po bratrancovom odchode do kňazského seminára sa niekedy stávalo, že kňaz pristupoval k oltáru sám. Vtedy mi bývalo clivo a tak som sa rozhadol, že aj ja čo najčastejšou službou pri oltári budem potešovať Pána Ježiša.

Vítame všetkých chlupcov, ktorí by chceli miništrovať pre Pána Ježiša.

František Dudáš(10.r.)

Keď som bol malý, ešte som do kostola nechodil. Staršia sestra sa pripravovala na prvé sväté prijímanie a na birmovku. Opýtala sa ma, či by som chcel aj ja chodiť do kostola. Zo zvedavosti, ako to tam asi bude, som povedal áno. V nedelu sme išli spolu do Božieho chrému. Páčilo sa mi to. Niektoré sväté omše som ešte vynechával. Potom som už chodil pravidelne. Srstria sa ma znova opýtala na miništrovanie. Aj to sa mi pozdávalo. Najprv som sa bál, ale išiel som. Prvá svätá omša, keď som miništroval, sa mi zdala krátka. Keď som si už zvykol, a poznal niektorých miništrantov, chodil som do kostola rád. Môžem ľakovať Pánovi, že ma povolal k sebe za služobníka pri oltári.

Pavol Slezák(13.r.)

S E D E M B O L E S T N Y R U Ž E N E C

Ruženec k Sedembolestnej bol zavedený v reholi Servítov hneď pri ich založení v 13. storočí. Bolo to na počesť 7 bolestí Panny Márie. Skladá sa z úvodu, lpreddesiaktu, 7 desiatkov a z dodatku. V úvode je Verim v Boha, Sláva, v preddesiaku je 1 Otčenáš, 3 Zdravas s príslušnými prosbami a 1 Sláva. Dodatok má len 3 Zdravasy s vložkami na počesť sŕz, ktoré vyronila Panna Mária pri bolestiach. Podľa toho sú zostavené i pátričky, len miesto otčenášových zrniek sú medailónky s obrazmi 7 bolestí.

- Tajomstvá: 1.Ktorého utrpenie bolo ti od Simeona zvécované.
2.S ktorým si do Egypta utekala.
3.Ktorého si s bolestou 3 dni hľadala.
4.Ktorý sa s Tebou stretol na krížovej ceste.
5.Ktorého si videla na kríži umierať.

pokr. na str.5

"Žatva je veľká..." (Lk 10,12). Pole s dobrým žitom, pole, ktoré je veľké, mohutné, ale... nikt neprihodí, aby túto úrodu zožal. Je treba nie tešiť sa, ale treba žať, nie dívať sa na krásu, ale treba hľadať robotníkov, netreba slová, ale skutky. Týmito slovami sa dnes Ježiš pribavíra nám-čo sme urobili spolu, čo Ty, čo Ja... Je mi ľahostajné, ako sa ovocie pokazí, ak ho nikt nepozbiera? Určite, že nie... Pane, Ty hľadáš ľudí, ktorí sú pre Teba, hľadáň ľudí, ktorí budú zbierať úrodu...

Pane, tie otázky smerujú na mňa. Chceš ma? Pane, ale ja som slabý, nie som hodný, aby som plnil Tvoju vôľu, ale viem, Pane, vyhováram sa... Ty vieš však všetko, vieš, že inak by cesta k Tebe bola veľmi jednoduchá. A možno aj preto: "...robotníkov je málo." "Pane, som tu, mňa pošli, čakám na Tvoje slovo."

Silvia Falatová

Kresťan. Je to slovo, ktoré nás prenáša do minulosti, keď nasledovníci Pána Ježiša nebojáčne umierali za svoju vieru. My, akoby sme na nich úplne zabudli. Čím ďalej, tým menej s nimi niečo spoločného. Kresťanský duch z nás vyprcháva a čoraz častejšie ho nahradza duch dnešnej doby-pohansky.

Vráťme sa o nejaké to tisícočie späť. Do čias krvevých prenasledovaní kresťanov a skúsmo sa s nimi porovnať. Napríklad bohoslužby. Hoci boli prenasledovaní a častou na nich mohli zaplatiť životom, nebojáčne prichádzali do katakomb, aby si uetili Pána a zasvätili mu nedelu. So sebou prinášali to, čo mali navyše. Týmto obdarúvali tých chudobnejších. My tiež máme mnohokrát navyše. Sme ochotní dať tým, čo nemajú ani minimum? Asi nie všetci. Ti, čo majú mnoho, často sa neradi zriekajú niečoho zo svojho. Prví kresťania prijímali na každej svätej omši, pravidelné sa spovedali a z veľkých hriechov, ako bola vražda alebo cudzoložstvo dokonca verejne.

Ako je to s nami? Cirkevný predpis nám sice nariaduje vyspovedať sa aspoň raz do roka. Mnohí ho však nedodržujú. Iní ho plnia doslovne. Spovedajú sa len raz do roka. Je to zvláštne, ako Ľudia, ktorí veria v Ježiša Krista netúžia po stretnutiach s ním vo svätom prijímaní. Napokon sa i my zamyslíme nad svojim životom. Čím sa odlišujeme od života neveriacich. Väčšinou tým, že nosíme na krku krížik? Ved ten môžeme vidieť aj u ľudí, ktorí o Bohu nič nevedia a v kostole nikdy neboli. Čím teda?

Pomaly už ničím. Nerozdávame pokoj a lásku, nerozprávame nikde o Ježišovi, neukazujeme svojim životom, že patrime k nemu. Hovorí sa: "Krv mučeníkov je semenom nových kresťanov." Prečo asi? Pretože oni sa nebáli za vieru zomrieť. Vezmíme si len apoštolov. Takmer všetci zomreli mučenickou smrťou. Za klamstvo by asi neumieral nik. Prečo teda my nevieme životom dokázať, kto sme?

Prečo sa stotožňujeme s názormi nevercov? Prečo sa správame ako oni? Prečo?

Jana Vanková

Vyškrťajte tieto slová: anjeli, apoštol, Baránok Boží, birmovanie, biskup, Boh, Cirkev, diabol, diakon, Duch Svätý, evanjelium, farizej, hriech, chrám, kríž, Kristus, láska, milosť, modlitba, nevera, obeta, oltár, Peter, pole, pôst, sloboda, spory, tma, vojací, zjav, zlato, zrada, zvon, pulz, hrob, zem, Adam, hnev, Rím.

Dňa 6.6.1993 sa v Frievidži vysluhuovala sviatosť birmovania. Vysluhuoval ju otací biskup Mons. Peter Dúbovský. Birmovka je veľký sviatok v živote kresťana, pri ktorej dostáva 7 darov Ducha Svätého: Dar múdrosti, Dar rozumu, Dar rady, Dar sily, Dar poznania, Dar nábožnosti a Dar bázne voči Bohu. Birmovanie je sviatosť ... (-tajnička, 21 písmen)

Odpovede pošlite do dvoch týždňov na adresu redakcie alebo hodte do schránky farského kostola.

KAPLÁN UDPOVEDA

1. Kedy bol I.vatikánsky koncil?

V roku 1869-1870.

2. Ako sa volá biskupská palica a čiasky?

Bakula, mitra a solideo.

3. Čo znamenajú 3 kríže, ktorími sa označíme pred evanjeliami?

Pán nech je v mojej mysli, na mojich perách a v mojom srdeci.

SEDEMBOLESTNÝ RUŽENEC (pokr. za str. 4)

6. Ktorého mŕtve telo na tvoje lono položené bolo?

7. Ktorého si s bolestou do hrobu položila.

V budúcich číslech časopisu uverejníme modlenie celého Sedembolestného ruženca.

K	E	V	A	N	J	E	I	M	I	U	M	E	Z
S	U	T	S	I	R	K	R	O	L	T	A	R	
E	R	S	L	O	B	O	D	A	B	C	H	S	A
M	Í	Ž	O	B	K	O	N	Á	R	A	B	D	
O	M	H	J	V	A	J	Z	Á	P	Ý	I	A	
D	A	R	E	V	E	N	M	Ľ	T	Ô	A	D	
L	C	O	Z	L	U	P	Z	Á	H	B	S	N	
I	I	B	I	R	M	O	V	A	N	I	E	T	
T	R	M	R	S	K	S	O	P	E	S	E	J	
B	K	I	A	D	CH	F	N	O	V	K	I	A	
A	E	L	F	U	T	O	O	Š	S	U	C	T	
K	V	O	D	M	K	R	E	T	E	P	A	E	
S	P	S	A	A	R	Y	E	O	O	L	J	B	
Á	O	Ť	I	S	Í	T	Z	L	A	T	O	O	
L	A	D	A	M	Ž	CH	E	I	R	H	V	I	

CHARITA

"Charita nie je iba nejaký spolok, či organizácia, ale je to prejav života ľudí, ktorí chceú slúžiť a pomáhať."

"Sme schopné evanjeliovej lásky k bližnemu?

Sme schopné slúžiť a pomáhať?"

Tieto otázky si položilo vo svojom vnútri niekolko zakladajúcich členiek, ako i postupne ďalšie, ktoré v zmysle odpovede ÁNO na toto predurčenie začali pracovať z jednotené pod názvom KATOLÍCKA CHARITA pri Farskom úrade v Prievidzi na prelome rokov 1991/1992.

Doterajšia činnosť Charity spočíva v týchto veciach:

1. Zber nepotrebného, ale zachovalého šatstva a obuvi od dobrovoľných darcov, poskytovanie tohto šatstva sociálne slabým obyvateľom, prípadne odesielanie cez Ústrednú Charitu v Banskej Bystrici, alebo v spojení s Červeným krížom, hľadujúcim a trpiacim krajinám.
2. Odesielanie šatstva prosiacim rodinám formou balíkov, cestou inzerátov do rôznych miest Slovenska.
3. Dobrovoľná občiavá pomoc chorým, starým, osamelým spoluobčanom v ich domácnostiach v rôznych potreblach.
4. Vypožičávanie náboženskej literatúry podľa záujmu a možnosti.
5. Snaha o spoluprécu s Mestským úradom a Okresným úradom v Prievidzi pre získanie vhodného obytného objektu na zriadenie Charitného domu pre pomoc starým, chorým a osamelým spoluobčanom našho mesta.

Bližšie o týchto činnostiach Vás budeme informovať v ďalších číslach tohto rodiaceho sa časopisu mladých farníkov, prípadne v samostatne pripravovanom časopise farskej Charity.

Charita pri svojom programe pomoci chce myslieť nielen na to, čo môže urobiť, ale hlavne na to, čo by sme mali urobiť!

Očakávame Vaše nápady a pripomienky. ... zaklopťte a otvoríme Vám!

Kontaktná adresa: Katolicka Charita, Farský úrad Mariánska 4, 97101 Prievidza

Alica Karáková

P R I B E H

Marcelka vo vlaku.

Marcelke sa podarilo úspešne zmaturovať a vracala sa Šťastný domov vlakom. Radosť jej žiarila z očí. Starší plešavý páničko sa jej žartovo spýtal, či idie vari zo zásnub.

-Ó, ešte nie, -odvetila a Tahúčko sa zapýrila. -Ale dnes ráno som zmaturovala. S božou pomocou mi to šlo dobre. Bola som vyznamenaná.

-S božou pomocou? -Dokedy budete strášiť a tým Pánom Bohom?

-To nie je nijaké strašenie. Ja verím, že On je a mám Ho rada, lebo viem, že ma miluje.

Nasledovala ostrá debata. Plešavý pán naraz vybuchol:

-S takými názormi môžete ísť kopáť zemiaky a nie na univerzitu.

-Keď bude treba, pôjdem kopáť aj zemiaky. Aj tam budem Božia dcéra. To je vrchol môjho života a môjho Šťastia. A čo vy, milý pán? Vidím, že vlasys Vám už vypadli a za chvíliku vypadnete aj z tohto života. Čo Vás čaká podľa Vášho názoru? Večný zánik. Nás však čaká večný život.

Páničko sa zháčil, zamyslel a o chvíliku povedal:

-Slečna, väžim si Vás, pretože sa viete za svoj svetonízor celou dušou angažovať.

-Je to jediný správny svetonízor, som Šťastná, že som sa milosťou Božou a pomocou dobrých ľudí k nemu prebojovala.

Keď sa lúčili, spolucestujúci jej povedal:

-Niekež si nad vašimi slovami ešte pouvažujem.

Náš časopis tvoríme i z príspevkov veriacich farnosti. Všetci, ktorí si myslíte, že práve Váš príspevok je vhodný na uverejnenie, doneste ho, alebo pošlite do redakcie časopisu "Bartolomej". Adresa: Bartolomej, Farský úrad Mariánska 4, 971 01 Prievidza.

DETSKÝ KÚTIK

O SVIATOSTIACH

Sviatosti sú viditeľné znaky, ktoré Kristus Pán ustanovil preto, aby do ľudských duší dal neviditeľnú milosť božiu. Pán Ježiš ustanovil 7 sviatostí: krst, birmovanie, Sviatost Oltárnu, pokánie, pomazanie nemocných, posvätenie kňazstva, manželstvo. Sviatosti delíme na sviatosti živých a sviatosti mŕtvyh. Sviatosti živých sú: birmovanie, Sviatost Oltárna, pomazanie nemocných, posvätenie kňazstva, manželstvo. Sviatosti mŕtvyh sú krst a pokánie.

Krst je prvé sviatost, v ktorej sa človek znovuzrodi z vody a Ducha Svätého a stáva sa dieťatom božím. Poznáme 3 spôsoby krstu:

krst vody a Ducha Svätého

krst krvi (ak nepokrstený zomrie mučenickou smrťou pre Pána Ježiša)

krst túžby (ak nepokrstený sa usiluje konáť to, čo mu káže svedomie a spáchané hriechy lútujúce dokonalou lútostou, bude spasený)

Krst je prvou sviatostou-to znamená, že pred ním nemôže prieť ďalšie sviatosti, až po ňom. Po krste túžby nemožno prieť iné sviatosti.

Krst ustanovil Pán Ježiš, keď povedal: "Idte a učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého..." (Mt-28,19/)

Krstiť môže kňaz, ale v nebezpečenstve smrti každý človek. Sám seba nemôže nikto pokristiť.

Krstí sa tak, že na hlavu krstencu sa leje voda a hovorí sa: (Meno) "ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého."

Birmovanie je sviatosť, v ktorej pokrstený dostáva Ducha Svätého ako osobitný dar na posilnenie, aby slovom i príkladom svedčil o Kristovi, užie sa spojil s Cirkvou a budoval tajomného Kristovo telo. Túto sviatost ustanovil Ježiš Kristus. Dnes ju vysluhujú biskupi. Birmovanie je sviatost živých, preto pristupovať k nej možno len bez ľahkého hriechu.

Sviatlosť Oltárna bola pri Poslednej večeri slovenská, ktorá počujeme na každej svätej omši: "Vezmите..." (Mt 26,26-28). Bolo to na Zelený štvrtok.

Telo Ježiša Krista pod spôsobom chleba a krv Ježiša Krista pod spôsobom vína menujeme
Sviatost Oltárna.

Obeta sv. omše najväčšiu obetu konal Pán Ježiš, keď Bohu sám seba obetoval na križi. Obeta križia sa sprítomňuje vo svätej omši:

Svätá omša je ustavičná nekrvavá obeta Nového Zákona, v ktorej Ježiš Kristus pod spôsobmi chleba a vína obetuje sám seba Bohu.

Rozdiel medzi obetou križia a obetou sv. omše je tento: na križi sa Pán Ježiš obetoval nekrvavým spôsobom, vo sv. omši sa obetuje nekrvavým spôsobom. Obeta sv. omše bola ustanovená pri Poslednej večeri, vtedy, keď Pán Ježiš ustanovil Sviatost Oltárnu.

Svätá omša má 2 časti: 1. Bohoslužba slova

2. Bohoslužba obety

Bohoslužba slova obsahuje čítanie zo Starého zákona a evanjelium (Nový zákon) - sprítomňuje sa nám slovo Božie.

Bohoslužba obety - sprítomňuje sa nám križová obeta Ježiša Krista. Má 3 časti:

1. obetovanie (chleba a vína)

2. premenenie - pozdvihovanie (chlieb sa premení na telo a víno na krv Ježiša Krista)

3. príjmanie (tela a krvi Ježiša Krista)

Telo a krv Pána Ježiša prijíname ako pokrm a nápoj pre udržanie a zveladenie nadprirodzeného života. Na sväté príjmanie sa pripravujeme telesne a duševne.

Duševne: 1. vyspovedať sa zo smrteľného hriechu, ľahké hriechy aspoň olúčovať

2. prípravné modlitby

Telesne: 1. hodinu pred svätým príjmaním nič nejeme a okrem vody nič nepijeme.

2. čisto a slušne sa oblečieme.

Pre a po svätom príjmaní sa modlíme.

(Nabudúce - ostatné sviatosti)

Kvízové otázky ku textu:

1. Ktoré sú sviatosti mŕtvyh? a, krst, pokánie

b, pokánie, pomazanie chorých

c, krst, pomazanie chorých

2. Ktoré sviatosti ustanovil Pán Ježiš? a, všetky

b, všetky okrem pomazania chorých

c, všetky okrem manželstva

3. Koľko spôsobov krstu poznáme a vymenuj ich!

Odpovede pošlite do dvoch týždňov na adresu redakcie, alebo hoďte do schránky farského kostola

S P O L O K S V A T É R O V O J T E C H A
ponúka :

Henryk Sienkiewicz:

Q U O V A D I S

Sk 33,-

Historická epopeja Quo vadis sa k nám dostala začiatkom tohto storočia najprv iba vo fragmentoch pod názvom Svätý Peter v Ríme, neskôr, v roku 1911, v preklade Pavla Haleku a roku 1948 vyšiel preklad mimoriadne zaslúžilého prekladateľa polskej klasiky Mikuláša Stanu, ktorý spájal dobrú znalosť jazyka s významovou vernosťou a slohovou pohotovosťou. Pravda, jazyk sa vyvíja, štýl literárnych prejavov podlieha čoraz novčím a citlivejším premenám, oslobodzuje sa od meravých doktorín, od prílišnej doslovnosti a slovnej pripútanosti a hľadá si nové prirodené podoby. A tak aj pri všetkej úte k starým prekladom, ktoré svojho času dobre plnili kultúrnu funkciu a aj z umelcovského hľadiska mali dobrú úroveň, predstavujeme dnes dielce velkého polského autora v novom, modernom rúchu. Chceli sme zachytiť čo najplastickejšie atmosféru zobrazovej doby, zachovať bez svojvoľného umocňovania všetky fineas autorovho neopakovateľného štýlu, a to tak v rovine rozprávačovej v dramatických aj lyrických partiach, ako aj v bohatoh differencovaných formách dialógových častí, zachovať osobitosť a farbitosť textu, ktorý autor adresoval príjemcovi takmer pred sto rokmi, ale zároveň prihliadať na požiadavky dnešného čitateľa, ktorý v diele klasického autora chce nájsť neskreslený, plastický obraz ďívnych čias, vyhovujúci všetkým estetickým postulátom moderného jazyka a jeho štýlistických variácií.

Quo vadis, toto stále vzrušujúce dielo, prináša vždy platné posolstvo o tom, že ukrutnosť a zlba nemôžu víťaziť večne, že spravodlivosť musí napokon ustúpiť pravde a nenávisť láske a dobru, čo je cenné posolstvo aj pre dnešné časy.

Rajmund Ondruš, SJ:

B L Í Z K I B O H U I L U Ľ O M SK 49,-

Zbierka životopisov svätých aspoň čiastočne upokojuje tých, čo chce poznáť život svätého, ktorého meno nosia, ktorý je pátronom ich kostola a pod. Životopisy sú informatívne: krátko hovoria o tom, kto bol ter či onen svätec, kedy žil a čo robil, jeho význam v Cirkvi a v dejinách. Životopisy sa opierajú o záväzné historické údaje.

Zbierka obsahuje nielen životopisy svätých a svätcov, ktorí sa nachádzajú v liturgickom kalendári, ale medzi nimi sú zaradení niektorí svätí, ktorých všeobecný liturgický kalendár nezachytáva, ale ktorí sú pre rozličné príčiny blízki našim veriacim. Kniha umožňuje aspoň trochu poznáť veľkých synov a dcér Cirkvi, ktorí tvorili jej dejiny, ktorí sú nám blízki svojimi slabostami a zápasmi v tužkostiah a ktorí nás povzbudzujú svojou veru a venu k celebriovanej vernosti Kristovi a evanjeliu.

Sv. omše vo farnosti slúžime v tomto čase:

	Farský kostol	Piaristický kostol	Velká Lehotka	Mariánsky kostol
Prac. dni	6.00, 18.00	6.45, 18.30	Ute.-18.00	-
Nedela	7.30, 8.35, 10.00, 18.00	6.45, 9.30, 11.00	10.30	9.00
Prik.sviatok	6.00, 16.30, 18.00	6.45, 18.30	18.00	-

Vo farskom kostole sa spovedá denne pol hodiny pred večernou svätoú omšou i počas nej (výnimka nedele dopoludnia a 1. piatok mesiaca).

O Z N A M Y R E D A K C I E

Oznámuje farníkom, že v našom časopise je možné uverejnenie spomienok na zosnulých a blahoželania. Takýto druh príspevku nám treba osobne priniest maximálne 3 týždne vopred do redakcie.

BARTOLOMEJ - časopis prievidzskej farnosti, vydáva Farský úrad Prievidza. Vychádza mesačne. Ročník I. číslo 1. Cena 3 Sk. Adresa redakcie: Bartolomej, Farský úrad, Mariánska 4, Prievidza, 97101. Redakčná rada: Marcel Puvák, Bohumil Svitok, Jana Vanková, Alena Karáková, Lubomír Feješ, Silvia Falatová, Jozef Škula, Andrea Vrajková, Pavol Michalevič. Grafická úprava: Marián Pietrik. Tlačiareň Offseta. Časopis nerozšíruje PNS. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.